

Comhairle an
Aontais Eorpaigh

An Bhruiséil, 1 Iúil 2022
(OR. en)

Comhad Idirinstitiúideach:
2022/0206(NLE)

10587/22
ADD 1

EDUC 257
SOC 426
EMPL 285
JEUN 137

NÓTA CLÚDAIGH

ó:	Ardrúnaí an Choimisiúin Eorpaigh, arna s(h)íniú ag Martine DEPREZ, Stiúrthóir
dáta a fuarthas:	30 Meitheamh 2022
chuig:	Ardrúnaí Chomhairle an Aontais Eorpaigh
Uimh. an doic. ón gCoim.:	COM(2022) 316 final - IARSCRÍBHINN
Ábhar:	IARSCRÍBHINN a ghabhann leis an Togra le haghaidh Moladh ón gComhairle maidir le Conairí i dtreo na Rathúlachta Scoile

Gheobhaidh na toscaireachtaí i gceangal leis seo doiciméad COM(2022) 316 final - IARSCRÍBHINN.

Faoi iamh: COM(2022) 316 final - IARSCRÍBHINN

An Bhruiséil, 30.6.2022
COM(2022) 316 final

ANNEX

IARSCRÍBHINN

a ghabhann leis an

**Togra le haghaidh Moladh ón gComhairle
maidir le Conairí i dtreo na Rathúlachta Scoile**

{SWD(2022) 176 final}

IARSCRÍBHINN

Creat beartais le haghaidh rathúlacht scoile

Baineann an creat beartais seo leis an rathúlacht i scoileanna a fheabhsú le haghaidh gach foghlaimeora, gan beann ar a shaintréithe pearsanta, a mhuintir, agus a chúlra cultúrtha agus socheacnamaíoch. Leagtar amach ann príomhchoinníollacha agus príomhbhearta arb é is aidhm dóibh luathfhágáil na scoile agus tearcghnóthachtáil sna bunscileanna a laghdú. Tá sé bunaithe ar chur chuige leathan cuimsitheach i leith rathúlacht scoile, cur chuige nach mbaineann le torthaí acadúla amháin, ach a chuireann gnéithe amhail forbairt phearsanta, shóisialta agus mhothúcháin agus folláine na bhfoghlaimeoirí ar scoil san áireamh freisin. Leagtar amach ann roinnt coinníollacha uileghabhálacha (pointí 1 agus 2) agus sraith gníomhaíochtaí atá le cur chun feidhme ar leibhéal na scoile agus ar leibhéal an chórais.

- (1) Chun gur féidir le gach foghlaimeoir an rathúlacht ar scoil a shaothrú, gan beann ar shaintréithe pearsanta, ar an teaghlach, agus ar an gcúlra cultúrtha agus socheacnamaíoch, éilítear **straitéis chomhtháite chuimsitheach i leith na rathúlachta ar scoil** ar an leibhéal iomchuí beartais (náisiúnta, réigiúnach, áitiúil), de réir struchtúr an chórais oideachais agus oiliúna. Tá an méid seo a leanas i gceist go háirithe le straitéis den chineál sin:
 - (a) Comhordú a áirithiú le réimsí éagsúla beartais (amhail sláinte, seirbhísí sóisialta, fostaíocht, tithíocht, ceartas, cuimsiú dídeanaithe agus imirceach eile, neamh-idirdhealú) agus comhar leanúnach a chruthú idir leibhéil éagsúla rialachais an chórais oideachais agus oiliúna, chomh maith le hidirphlé córasach leis na páirtithe leasmhara ábhartha uile (lena n-áirítear foghlaimeoirí, tuismitheoirí agus teaghlaigh agus iad siúd a dhéanann ionadaíocht do ghrúpaí níos imeallaithe) ó chéim an deartha chomh fada leis an gcur chun feidhme, agus an mheastóireacht.
 - (b) Sraith chothrom chomhtháite chomhordaithe de bhearta beartais a bheith ann, ina mbeadh cosc, idirghabháil agus cúiteamh i dteannta a chéile, agus béim láidir á leagan ar ghníomhaíochtaí coisctheacha agus idirghabhála.
 - (c) Na cuir chuige straitéiseacha náisiúnta, réigiúnacha agus áitiúla i leith chosc luathfhágáil an oideachais agus na hoiliúna a chomhcheangal (de réir mar is iomchuí) leis na cuir chuige atá dírithe ar na bunscileanna a chur chun cinn, aghaidh a thabhairt ar an mbulaíocht agus ar an gcibearbhulaíocht (lena n-áirítear bulaíocht bunaithe ar inscne agus gnéaschiapadh) agus tacú leis an bhfolláine.
 - (d) Bearta uilíocha uilescoile le haghaidh gach foghlaimeora a chomhcheangal go córasach, i dtimpeallachtaí cuimsitheacha, lena n-áireofar bearta spriocdhírthe le haghaidh roinnt foghlaimeoirí nó grúpaí foghlaimeoirí a bhfuil riachtanais chosúla acu nó atá i mbaol measartha, agus bearta níos pearsantaithe le haghaidh foghlaimeoirí a bhfuil riachtanais chasta nó riachtanais ainsealacha acu agus a mbaineann an baol is airde leo.
 - (e) Aird ar leith a dhíriú ar leanaí agus ar dhaoine óga atá i mbaol míbhuntáiste nó idirdhealaithe, cur chuige trasnach a áirithiú agus bearta iomchuí a chur san áireamh le haghaidh grúpaí atá i mbaol, amhail leanaí ó chúlra faoi mhíbhuntáiste socheacnamaíoch, ó chúlra imirceach nó Romach, dídeanaithe, foghlaimeoirí a bhfuil míchumais infheicthe agus dofheicthe orthu, lena n-áirítear lagú fadtéarmach fisiciúil, meabhrach, intleachtúil nó céadfach, iad

siúd a bhfuil riachtanais speisialta oideachais nó fadhbanna meabhairshláinte acu.

- (f) Aird a tabhairt ar éagothromaíochtaí inscne a shainaithe san oideachas agus san oiliúint, lena n-áirítear é sin a dhéanamh trí fhaireachán daingnithe ar fheidhmíocht buachaillí agus cailíní, agus trí ghníomhaíochtaí sonracha a chur i bhfeidhm de réir mar is iomchuí.
- (g) A bheith bunaithe ar fhianaise, agus córais láidre bailithe sonraí agus faireacháin mar bhonn agus thaca acu (féach pointe 2 thíos), le tacaíocht ón taighde cainníochtúil agus cáilíochtúil is déanaí, agus na cleachtais agus na huirlisí á gcur san áireamh a n-éiríonn go follasach leo cabhrú le rathúlacht oideachais a bhaint amach le haghaidh gach foghlaimeora. Áirítear leis sin spreagadh a fháil ó acmhainní a sholáthraítear ar an leibhéal Eorpach, amhail an Fhoireann Eorpach Uirlisí do Scoileanna¹, an Choimre Cleachtas Spreagúil maidir le hOideachas Cuimsitheach le haghaidh Saoránachta² agus foireann uirlisí gairmoideachais agus gairmoiliúna Cedefop chun luathfhágáil a chomhrac³ agus Fardal na gcóras treoraithe agus na gcleachtas ar feadh an tsaoil⁴.
- (h) Acmhainní comhréireacha a leithdháileadh, lena n-áirítear cistí náisiúnta agus cistí Aontais a úsáid, chomh maith le tacaíocht eile le haghaidh athchóirithe agus infheistíochta in uirlisí oideachais, bonneagar agus oideolaíocht (go háirithe Erasmus+, an tSaoráid Téarnamh agus Athléimneachta, Ciste Sóisialta na hEorpa+, Ciste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa, an Clár don Eoraip Dhigiteach, Fís Eorpach, an Ionstraim um Thacaíocht Theicniúil, an Ciste um Thearmann, Imirce agus Lánpháirtíocht, an scéim cistiúcháin lena nasctar Saoráidí Eorpacha (CEF2)).
- (i) Foráil a dhéanamh maidir le plean cur chun feidhme ina mbeidh spriocanna agus garspriocanna soiléire, plean faireacháin agus meastóireachta agus sásra nó struchtúr comhordúcháin a chruthú, ar an leibhéal is iomchuí do na cúinsí náisiúnta, chun comhar a éascú, tacú le cur chun feidhme, agus faireachán, meastóireacht agus athbhreithniú beartais a chumasú.

(2) Chun bheith éifeachtach, ba cheart straitéis chomhtháite a bheith bunaithe ar **chórais bailithe sonraí agus faireacháin**, lena bhféadfaí na rudáí seo a leanas a dhéanamh:

- (a) Anailís a cheadú, ar gach leibhéal beartais (náisiúnta, réigiúnach agus áitiúil) ar raon feidhme, minicíocht agus cúiseanna féideartha na tearcghnóthachtála agus luathfhágáil an oideachais agus na hoiliúna, lena n-áirítear é sin a dhéanamh trí thuairimí foghlaimeoirí agus teaghlach imeallaithe a bhailiú.
- (b) Iad a úsáid chun forbairt beartais a dhearadh agus a stiúradh, chun faireachán a dhéanamh ar an gcur chun feidhme agus chun meastóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht agus ar éifeachtúlacht na mbeart a ghlactar.
- (c) Brath agus sainaitheint luath foghlaimeoirí atá i mbaol nó foghlaimeoirí a d'fhág an t-oideachas agus an oiliúint go luath a chumasú, chun gur féidir tacaíocht

¹ <https://www.schooleducationgateway.eu/en/pub/resources/toolkitsforschools.htm>

² <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/2edab132-7fbe-11eb-9ac9-01aa75ed71a1>

³ <https://www.cedefop.europa.eu/en/toolkits/vet-toolkit-tackling-early-leaving>

⁴ <https://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/country-reports/inventory-lifelong-guidance-systems-and-practices>

thráthúil iomchuí a sholáthar, gan lipéad a chur ar na foghlaimeoirí sin nó a bheith anuas orthu.

- (d) An bunús a sholáthar chun treoir agus tacaíocht éifeachtach a fhorbairt le haghaidh scoileanna.

Leis na sonraí agus an fhaisnéis, ba cheart, go hidéalach, gach leibhéal oideachais agus oiliúna a chumhdach (oideachas agus cúram na luath-óige, bunoidreachas, meánoideachas íochtarach, meánoideachas uachtarach), chomh maith le gach cineál oideachais agus oiliúna, ba cheart iad a bheith ar fáil ar leibhéal éagsúla bheartais, agus ní mór dóibh an reachtaíocht maidir le cosaint sonraí pearsanta a chomhlíonadh. Ba cheart faisnéis chainníochtúil agus cháilíochtúil a bhailiú, de réir mar is iomchuí, lena mbaineann leibhéal ard imdhealaithe (mar shampla, maidir le hinscne, cúlra socheacnamaíoch, cúlra imirceach, na Romaigh agus difríochtaí réigiúnacha), agus maidir le raon leathan fachtóirí a bhfuil tionchar diúltach nó dearfach acu ar thorthaí foghlama (amhail rannpháirtíocht in oideachas agus cúram na luath-óige, freastal scoile, rannpháirtíocht i bpróisis foghlama, gnóthachtáil sna bunscileanna, folláine ar scoil, meabhairshláinte, braistint na ndaltaí gur páirt de shaol na scoile iad, saincheisteanna iompraíochta, eispéiris an idirdhealaithe, etc.).

- (3) Chun tacú le **foghlaimeoirí**, rinneadh na dea-chleachtas seo a leanas a shainaitheint, dea-chleachtas ar gné rithabhachtach dá gcur chun feidhme é tiomantas na ngníomhaithe ábhartha uile (bídís ina gceannairí scoile, ina múinteoirí, ina n-oiliúnóirí nó ina bhfoirne ábhartha eile), ar an leibhéal náisiúnta, réigiúnach, áitiúil agus scoile, i gcomhréir le struchtúr an chórais oideachais agus oiliúna:

Bearta coisctheacha

- (a) A áirithiú go sainaithneofar go luath fadhbanna forbartha, inniúlachtaí teanga agus riachtanais speisialta oideachais, lena n-áirítear deacrachtaí sóisialta agus mothúchánacha, chomh maith le luathbhrath foghlaimeoirí atá i mbaol tearcghnóthachtála nó a bhfuil baol ann go n-éireoidh siad as, ach san am céanna gan lipéad a chur ar na foghlaimeoirí sin nó a bheith anuas orthu.
- (b) Curaclaim a fhorbairt atá dírithe ar an bhfoghlaimeoir agus atá bunaithe ar oideolaíochtaí caidreamhacha cuimsitheacha, lena gcumasaítear foirmeacha teagasc agus foghlama éagsúlaithe pearsantaithe. Ba cheart machnamh a dhéanamh ar ábhair foghlama a chomhchruthú i gcomhar le leanaí agus le daoine óga, de réir mar is iomchuí, go háirithe a mhéid a bhaineann le hacmhainní chun an bhulaíocht a chosc, coinbhleachtaí a réiteach agus an chlaontacht a shárú, chomh maith le hacmhainní le haghaidh oideachas sóisialta agus mothúchánach.
- (c) Oideachas sóisialta agus mothúchánach, cosc na bulaíochta, agus meabhairshláinte agus sláinte choirp a chur san áireamh sna curaclaim, ó oideachas agus cúram na luath-óige go dtí an meánoideachas agus meánoiliúint shinsearach.
- (d) An inniúlacht i dteanga/teangacha na scolaíochta a neartú, agus san am céanna tacú le héagsúlacht teanga na bhfoghlaimeoirí agus meas a léiriú uirthi mar acmhainn oideolaíoch chun tuilleadh foghlama agus gnóthachtála oideachais a bhaint amach. D'fhéadfaí a áireamh leis sin, mar shampla, measúnú ar réamheolas ar theangacha; tacaíocht láidir a thabhairt i dteanga dhúchais agus i dteanga scolaíochta an fhoghlaimeora; rochtain ar theagasc teanga sa bhaile; sásraí chun tacú leis an aistriú idir an rang glacadh isteach agus na ranganna príomhshrutha ar leibhéal éagsúla oideachais.

- (e) Tacú go háirithe le dídeanaithe agus le himircigh atá díreach tagtha teanga na scolaíochta a shealbhú trí lántumadh luath laistigh de na ranganna príomhshrutha agus na curaclaim, agus tacaíocht bhreise duine le duine á soláthar ar an leibhéal iomchuí san am céanna chun dlús a chur leis an bhfoghlaim shóisialta agus acadúil. Ina theannta sin, is féidir ról lárnach a bheith ag rochtain leanúnach ar thacaíocht teanga agus acadúil agus ar threoir ghairme, chomh maith le rannpháirtíocht tuismitheoirí agus oideachas idirchultúrtha.
- (f) Cuir chuige oideolaíocha idirghníomhacha a chur chun cinn, agus iad bunaithe ar fhoghlaim ó thaithí, chun neamhspleáchas agus freagracht na bhfoghlaiméoirí a fhorbairt maidir lena gcuid foghlama agus chun cur ar a gcumas dóibh páirt ghníomhach a ghlacadh i bhforbairt a n-inniúlachtaí. Ar na cuir chuige sin, d'fhéadfaí deiseanna a áireamh le haghaidh foghlaim chumaisc (lena n-áirítear acmhainní digiteacha, rochtain ar leabharlanna, ar shaotharlanna, ar mhúsaeim, ar ionaid phobail agus ar an dúlra), agus aird á díriú ar riachtanais foghlaiméoirí faoi mhíchumas, ar an am foghlama agus na timpeallachtaí foghlama a eagrú ar bhealach solúbtha ilchineálach, ar theagasc agus foghlaim thrasdisciplíneach, ar fhoghlaim chomhoibríoch agus piarthacaíocht, agus ar úsáid teicneolaíochtaí oiriúnaitheacha le haghaidh foghlaiméoirí faoi mhíchumas.
- (g) Cleachtas mheasúnaithe a chur chun cinn lena léirítear riachtanais agus bealaí foghlama pearsanta agus lena dtacaítear leo, go háirithe trí úsáid fhairsing a bhaint as measúnú foirmitheach agus measúnú leanúnach, agus tríd an iliomad foirmeacha agus uirlisí digiteacha agus neamhdhigiteacha (e.g. punanna, piarmheasúnú agus féinmheasúnú) a chomhcheangal, foirmeacha agus uirlisí a bheidh cuimsitheach, freagrúil ó thaobh cultúir de agus rannpháirtíoch.

Bearta idirghabhála

- (h) Creataí a sholáthar i scoileanna, lena gcuirfear tacaíocht spriocdhírthe ar fáil do gach foghlaiméoir a bhfuil deacrachtaí foghlama aige nó atá i mbaol tearcghnóthachtála, trí chur chuige ildisciplíneach foireannbhunaithe (e.g. scéimeanna meantóireachta, lena n-áirítear piarmheantóireacht; foireann tacaíochta a shlógadh, am foghlama breise le linn na scoilbhliana agus/nó na tréimhse saoire; rochtain ar thimpeallachtaí breise foghlama).
- (i) Laistigh de chomhthéacsanna cuimsitheacha inrochtana, tacaíocht phearsantaithe fheabhsaithe a chur ar fáil d'fhoghlaiméoirí a bhfuil riachtanais chasta ilghnéitheacha acu, lena n-áirítear riachtanais shóisialta, mhothúchána agus mheabhairshláinte (e.g. teagasc pearsanta, pleananna foghlama aonair, idirghabhálacha ó shainchomhairleoir mothúchán, idirghabhálacha sícíteiripe, foirne ildisciplíneacha, tacaíocht teaghlaigh).
- (j) Réitigh a sholáthar ar leibhéal na scoile nó i gcomhar le gníomhaithe eile le haghaidh foghlaiméoirí a bhfuil deacrachtaí acu riachtanais bhunúsacha a shásamh mar gheall ar a gcúlra socheacnamaíoch (e.g. easpa ábhair oideachais, deacrachtaí maidir le hiompar, ocras, cothú agus easnaimh chodlata).
- (k) Scéimeanna tacaíochta airgeadais spriocdhírthe a sholáthar d'fhoghlaiméoirí faoi mhíbhuntáiste chun é a dhéanamh níos éasca dóibh leanúint ar aghaidh go dtí an meánleibhéal oideachais agus an tríú leibhéal oideachais agus chun go

n-éireodh leo a staidéir mheánscoile uachtaraí a bhaint amach, rud a mbeidh cáilíochtaí ábhartha acu mar thoradh air.

- (l) Socruithe cistiúcháin a sholáthar do dhídeanaithe agus d'fhoghlaimoirí nuathagtha ar imircigh iad chun a áirithiú go mbeidh rochtain acu ar ranganna teagaise nó ar ranganna ullmhúcháin, i gcás inar gá, agus go mbeidh siad in ann dul isteach sa chóras oideachais agus oiliúna gan aon deacracht.

Bearta comhcheangailte idirghabhála / cúitimh:

- (m) Tacaíocht shóisialta agus mhothúcháinach a sholáthar d'fhoghlaimoirí, go háirithe dóibh siúd a bhfuil droch-eispéiris a n-óige, tráma, agus crá sóisialta nó mothúcháinach tromchúiseach ag dul i bhfeidhm orthu, a bhfuil bac á chur ar a rannpháirtíocht sa scoil dá bharr. D'fhéadfaí a bheith san áireamh leis sin ról an chomhairleora agus an mheantóra a neartú i measc na foirne, rochtain na ndaltaí ar ghairmithe agus ar sheirbhísí meabhairshláinte sna scoileanna agus timpeall orthu a éascú, chomh maith le luath-idirghabháil le haghaidh íospartach agus lucht déanta na bulaíochta. Piarthacaíocht agus tacaíocht do phobail a chruthú chun an bhulaíocht/an chibearbhulaíocht a chosc agus chun aghaidh a thabhairt ar aon chineál idirdhealaithe.
 - (n) Rochtain ar thacaíocht chothrom fhreagrúil leordhóthanach a áirithiú do dhídeanaithe agus d'imircigh nuathagtha, lena n-áirítear tacaíocht shóisialta agus mhothúcháinach, chun cabhrú leo dúshlán a shárú i dtaca le strus iarthrámach nó le heispéireas na himirce nó an lánpháirtithe. Ba cheart an tacaíocht shóisialta agus mhothúcháinach a bheith leabaithe go háirithe i scéim trasearnála níos leithne chun a riachtanais shonracha uile a chur san áireamh, i gcomhar le seirbhísí sóisialta agus sláinte, gníomhaireachtaí meabhairshláinte agus na seirbhísí agus gníomhaireachtaí ábhartha eile ar fad, agus i ndlúthchomhar leis na foghlaimoirí féin agus a dteaghlaigh.
 - (o) Rochtain a éascú ar ghníomhaíochtaí seach-churaclaim agus gníomhaíochtaí lasmuigh den scoil (spórt, na healaíona, obair dheonach nó obair óige, etc.) agus doiciméadú agus bailíochtú a dtorthaí foghlama a fheabhsú.
 - (p) An treoir oideachais, an treoir ghairme agus an chomhairleoireacht a neartú, chomh maith leis an oideachas gairme chun tacú le scileanna agus inniúlachtaí bainistíochta gairme a shealbhú. Ba cheart a bheith san áireamh leis an méid sin gníomhaíochtaí curaclaim agus neamh-churaclaim amhail foghlaim obairbhunaithe, cuairteanna ar ionaid oibre, scáthfhoghlaim, cluichí gairme nó blaschúrsaí.
- (4) Tá ról ríthábhachtach ag **ceannairí scoile, múinteoirí, oiliúnoirí agus foirne eile** sa straitéis. Chun aghaidh a thabhairt ar an bhfreagracht dhúshlánach sin, is gá tacaíocht a bheith acu agus iad a bheith ullamh chun neamhionannas oideachasúil, tearcghnóthachtáil oideachasúil agus díscor foghlaimoirí den oideachas a thuiscint agus dul i ngleic leo. Ní hé amháin go soláthraíonn an méid sin an t-eolas, na scileanna agus na hinniúlachtaí dóibh a bhfuil gá leo, éilítear leis freisin dálaí oibre iomchuí i dtéarmaí ama, spáis agus modhanna. Rinneadh na dea-chleachtais seo a leanas a shainiú:

Bearta coisctheacha:

- (a) An cuimsiú, an chothroime agus an éagsúlacht a leabú, an tearcghnóthachtáil agus an díscor den oideachas a thuiscint, chomh maith le haghaidh a thabhairt ar an bhfolláine, ar an meabhairshláinte agus ar an mbulaíocht, i ngach clár reachtúil d'oiliúint tosaigh múinteoirí.

- (b) A áirithiú, trí oiliúint tosaigh múinteoirí agus forbairt ghairmiúil leanúnach (CPD) ar ardchaighdeán, agus iad bunaithe ar fhianaise, go n-ullmhófar ceannairí scoile, múinteoirí, oiliúnóirí agus baill foirne oideachais eile chun an méid seo a leanas a dhéanamh:
- na tosca riosca agus cosanta a thuiscint a bhféadfadh tionchar a bheith acu ar fheidhmíocht acadúil, ar dhíscor den oideachas nó ar luathfhágáil an oideachais agus na hoiliúna, chomh maith le deacrachtaí sóisialta mothúchánacha agus iompraíochta;
 - an fholláine, an míchumas agus saincheisteanna meabhairshláinte a thuiscint, lena n-áirítear strus iarthrámach, agus tacú le hinniúlachtaí sóisialta agus mothúchánacha foghlaimeoirí a fhorbairt;
 - inniúlachtaí a fhorbairt chun múineadh i suímh ilteangacha agus ilchultúrtha;
 - steiréitíopaí inscne a aithint agus a cheistiú sa teagasc agus san fhoghlaim (lena n-áirítear ionchais ísle maidir le gnóhachtáil na mbuachaillí) agus cleachtais mhúinteoireachta a fhorbairt atá íogair ó thaobh inscne de, cleachtais a chabhróidh le buachaillí agus cailíní a spreagadh agus a mhealladh;
 - cineálacha éagsúla deacrachtaí foghlama a aithint agus aghaidh a thabhairt orthu;
 - leas a bhaint as cleachtais chomhoibríocha agus as obair i bhfoirne ildisciplíneacha laistigh den scoil chomh maith le comhpháirtithe seachtracha;
 - cineálacha éagsúla cur chuige foghlama, uirlisí agus timpeallachtaí a úsáid, de réir mar is iomchuí, agus foghlaim chumaisc a chur chun feidhme go gníomhach, ina mbeidh gníomhaíochtaí laistigh agus lasmuigh á gcomhcheangal, teagasc agus foghlaim phearsantaithe agus ghrúpa, acmhainní digiteacha agus neamhdhigiteacha, etc.;
 - modhanna agus uirlisí measúnaithe foirmitheacha a úsáid sa teagasc agus san fhoghlaim;
 - Timpeallacht dhearfach foghlama a chur chun cinn, trí úsáid a bhaint as straitéisí um bainistiú ranga, um bulaíocht a chosc agus um choinbhleacht a réiteach, agus caidreamh muiníneach a chothú le foghlaimeoirí, tuismitheoirí, teaghlaigh agus cúramóirí, go háirithe leo siúd a bhfuil cúlra faoi mhíbhuntáiste acu;
- (c) Dreasachtaí a sholáthar do mhúinteoirí, d'oiliúnóirí, do cheannairí scoile agus do bhaill foirne oideachais eile a bheith ag oibriú i scoileanna ina bhfuil sciar ard daltaí faoi mhíbhuntáiste socheacnamaíoch. Múinteoirí faoi oiliúint a spreagadh chun socrúcháin oibre a dhéanamh i scoileanna mar sin.
- (d) A áirithiú, i gcás na foirne uile a bhfuil baint acu leis an ngairmoideachas, leis an bhfoghlaim nó leis an treoir ghairme, go bhfuil siad oilte agus cáilithe agus go bhfuil rochtain acu ar oiliúint tosaigh agus leanúnach.
- (e) Tacú le folláine na múinteoirí, na n-oiliúnóirí, na gceannairí scoile agus na mball foirne scoile eile, lena n-áirítear trí dhálaí oibre leordhóthanacha a áirithiú, chomh maith le hoideachas tosaigh ardcháilíochta agus forbairt

ghairmiúil leanúnach, rochtain ar thacaíocht agus ar ghairmithe agus seirbhísí meabhairshláinte, comhoibriú agus piarthacaíocht.

Bearta idirghabhála:

- (f) Malartuithe foirne, piarfhoghlaim, agus piarthacaíocht a éascú i measc múinteoirí, oiliúnóirí agus baill foirne agus gairmithe oideachais eile, trí líonrú, seimineáir agus pobail foghlama ilghairmiúla, chomh maith le rochtain ar ionaid saineolais, agus ar acmhainní iomchuí a bheidh in ann cabhrú leis an teagasc agus leis an bhfoghlaim a chur in oiriúint do riachtanais shonracha na bhfoghlaimoírí uile. Rochtain a áirithiú go háirithe ar shainionaid acmhainní nó ar fhoirne comhairleacha lena bhféadfar na huirlisí agus na hoideolaíochtaí is gá a sholáthar chun tacú le dídeanaithe agus le foghlaimoírí nuathagtha ar imircigh iad agus chun oibriú ar fud go leor ceantar agus scoileanna.
 - (g) Iniúchadh a dhéanamh ar an gcaoi a bhféadfaidh conairí malartacha chuig gairm na múinteoireachta cur leis an éagsúlacht i measc foirne oideachais agus gairm na múinteoireachta a oscailt do dhaoine a bhfuil cúlraí éagsúla acu, lena n-áirítear iarrthóirí a bhfuil taithí acu féin ar a bheith faoi mhíbhuntáiste socheacnamaíoch.
- (5) Maidir le rathúlacht oideachais a chur chun cinn le haghaidh gach foghlaimoira, tá sé léirithe go bhfuil éifeacht faoi leith ag baint le ‘**cuir chuige uilescoile**’, ina nglacfaidh gach ball de phobal na scoile (ceannairí scoile, múinteoirí, oiliúnóirí agus foirne oideachais eile, foghlaimoírí, tuismitheoirí agus teaghlaigh), chomh maith le raon leathan páirtithe leasmhara (seirbhísí sóisialta agus sláinte, seirbhísí don óige, oibríthe cúraim for-rochtana, síceolaithe, sainchomhairleoirí mothúchán/teiripeoirí, altraí, teiripeoirí urlabhra agus teanga, speisialtóirí maidir le treoir ghairme, údarais áitiúla, eagraíochtaí neamhrialtasacha, an earnáil gnó, ceardchumann, saorálaithe, etc.) agus an pobal i gcoitinne páirt ghníomhach i gcomhar le chéile. Féadfaidh na beartais seo leanas a bheith i measc na mbeartas rathúil:

Bearta coisctheacha:

- (a) Leibhéal leordhóthanach neamhspleáchais a cheadú maidir le cinntí a bhíonn á ndéanamh ag ceannairí scoile agus ag boird rialachais, chomh maith le cuntasacht láidir.
- (b) A áirithiú go mbeidh an rathúlacht agus an fholláine (lena n-áirítear bulaíocht a chosc, frith-idirdhealú, íogaireacht inscne agus saincheisteanna sláinte) leabaithe i bpróisis phleanála agus rialachais scoile (pleananna forbartha scoile, ráitis mhisin, plananna oideolaíochta bliantúla nó ilbhliantúla, etc.) agus scoileanna a spreagadh chun plananna cuimsithe ar leith a dhearadh, agus faireachán agus monatóireacht a dhéanamh orthu.
- (c) A áirithiú, i gcás meicníochtaí dearbhaithe cáilíochta inmheánacha agus seachtracha, go dtugtar aghaidh leo ar rathúlacht ar scoil le haghaidh gach foghlaimoira agus ar fholláine ar scoil, agus go n-áireofar leo freisin spriocanna agus táscairí maidir le saincheisteanna amhail an timpeallacht foghlama, an bhulaíocht agus an fholláine. A áirithiú, trí mheastóireacht/cigireacht sheachtrach, go soláthrófar comhairle agus tacaíocht do scoileanna a ndéantar cigireacht orthu, go dtacófar le féinmheastóireacht scoile agus go gcuirfear cultúr féinmhachnaimh agus feabhsúcháin chun cinn maidir le cleachtais agus straitéisí i dtaca le cuimsiú agus folláine.

- (d) Deiseanna agus treoir maidir le forbairt ghairmiúil a sholáthar chun tacú le ceannairí scoile maidir leis an athrú eagraíochtúil a bhainistiú agus cleachtais chuimsitheacha a chur chun cinn.
- (e) Timpeallacht scoile rannpháirtíoch dhaonlathach a spreagadh ina mbeidh na foghlaimeoirí rannpháirteach i gcinnteoireacht a bhaineann leis an scoil agus leis an seomra ranga agus ina mbainfear úsáid as modhanna rannpháirtíoch a chuirfear in oiriúint do leanaí agus do dhaoine óga, lena n-áirítear iad siúd ó chúlraí imeallaithe.
- (f) Cultúr scoile a chur chun cinn ina léirítear meas ar an éagsúlacht, ina gcothaítear folláine na bhfoghlaimeoirí, ina leagtar béim ar an mbraistint atá acu gur páirt de shaol na scoile iad agus ina gcruthaítear timpeallacht shábháilte le haghaidh idirphlé maidir le saincheisteanna conspóideacha.

Bearta coiscitheacha agus idirghabhála comhcheangailte:

- (g) Cleachtais chomhoibríoch ildisciplíneacha a spreagadh sa scoil agus i gcomhpháirtíochtaí le seirbhísí áitiúla, le gairmithe sóisialta agus sláinte, le gnólachtaí agus leis an bpobal i gcoitinne.
- (h) Scoileanna a chur chun cinn mar ionaid foghlaim ar feadh an tsaol sa phobal, ina bhfuil an t-oideachas agus an saol sóisialta fite fuaite sa chomharsanacht agus ina nglacann an pobal freagracht chomhpháirteach as an scoil mar spás foghlama.
- (i) Líonrú idir scoileanna agus pobail foghlama ilghairmiúla a chur chun cinn ar an leibhéal áitiúil, réigiúnach, náisiúnta agus idirnáisiúnta chun an fhoghlaim fhrithpháirteach a chur chun cinn. Scoileanna a spreagadh chun úsáid a bhaint as a bhfuil ann d'acmhainní san Fhoireann Eorpach Uirlisí do Scoileanna, sa Choimre Cleachtas Spreagúil maidir le hOideachas Cuimsitheach le haghaidh Saoránachta agus i bhfoireann uirlisí gairmoideachais agus gairmoiliúna Cedefop chun luathfhágáil a chomhrac.
- (j) ‘feasacht teanga’ a chur chun cinn sa scoil agus timpeall uirthi, agus na foghlaimeoirí a spreagadh chun machnamh a dhéanamh ar noirm, luachanna agus dearcthaí i leith na héagsúlachta teanga agus cultúir, lena n-áirítear é sin a dhéanamh trí eolas a chur ar na teangacha ar fad a labhraítear laistigh de phobal na scoile, trí thuismitheoirí agus teaghlaigh, cúramóirí agus an pobal i gcoitinne a chur san áireamh san oideachas teanga, agus trí leabharlanna a chruthú ina bhfuil acmhainní i dteangacha éagsúla nó trí ghníomhaíochtaí teanga iarscoile a éascú.
- (k) Tacú le scoileanna chun cleachtais éifeachtacha a leabú ag gach céim den ‘phróiseas foghlama teanga’ i gcás imircigh nuathagtha (dídeanaithe freisin), lena n-áirítear glacadh agus measúnú (e.g. trí mheasúnú cuimsitheach iltoiseach ar an litearthacht, an teanga agus príomhinniúlachtaí eile), socrúchán agus iontráil (e.g. trí ranganna ullmhúcháin tosaigh faoi réir teorainn ama a áirithiú, i gcás inar gá, agus trí thacaíocht leasa agus acadúla a shocrú chun aistriú réidh chuig an oideachas príomhshrutha a éascú), agus faireachán a dhéanamh (chun deighilt gheografach foghlaimeoirí ar imircigh iad a chosc trí chritéir iontrála ar scoil).
- (l) Cumarsáid agus comhar éifeachtach a spreagadh le thuismitheoirí, caomhnóirí dlíthiúla agus teaghlaigh maidir le dul chun cinn agus folláine a leanaí, go háirithe é sin a dhéanamh le cabhair ó idirghabhálaithe cultúrtha ón bpobal

áitiúil. Ról a thabhairt do thuismitheoirí, do theaghlaigh agus do chaomhnóirí dlíthiúla i ngníomhaíochtaí curaclaim agus neamh-churaclaim (amhail obair dheonach sa seomra ranga, clubanna léitheoireachta agus oibre baile, clár iarscoile agus leabharlainne arna dteagasc ar scoil, chomh maith le clubanna poist, aontaí post, cuairteanna ar ionaid oibre, cuairteanna ar ionaid ghairme, etc.).

- (m) Rannpháirtíocht ghníomhach tuismitheoirí agus teaghlach i gcinnteoireacht scoile a chur chun cinn, lena n-áirítear cinnteoireacht maidir leis an gcuraclam, pleanáil agus meastóireacht, clár um fholláine agus meabhairshláinte, oideachas sóisialta agus mothúchánach, treoir ghairme, agus rannpháirtíocht tuismitheoirí ó chúlraí socheacnamaíochta imeallaithe a chur chun cinn agus tacú leo.
 - (n) Tacú le rannpháirtíocht tuismitheoirí i luathscileanna léitheoireachta agus matamaitice a leanaí, amhail trí scéimeanna leabhair sa bhaile a sholáthar, trí thionscnaimh litearthachta teaghlaigh, etc. Na deiseanna foghlama a mhéadú le haghaidh teaghlach, chomh maith le hoideachas na dtuismitheoirí, go háirithe dóibh siúd a bhfuil leibhéil ísle oideachais acu agus atá i mbaol bochtaineachta, i gcomhpháirtíocht leis na seirbhísí áitiúla agus le heagraíochtaí neamhrialtasacha.
 - (o) Tacaíocht bhreise a sholáthar le haghaidh scoileanna i gceantair atá faoi mhíbhuntáiste, ina bhfuil líon ard daltaí ó chúlraí imeallaithe. D'fhéadfaí an cóimheas múinteora is daltaí a laghdú sna scoileanna sin, i gcás inar gá, chomh maith le hacmhainní a chur ar fáil ar bhonn spriocdhírithle le haghaidh ábhar, trealaimh agus bonneagair.
- (6) Chun rathúlacht oideachais a chur chun cinn le haghaidh gach foghlaimeora, tá sé riachtanach idirghabháil a dhéanamh maidir le gnéithe ar leibhéal an chórais ar féidir leo cur isteach ar chothroime agus ar chuimsiú san oideachas agus san oiliúint ar bhealaí éagsúla. Is féidir na bearta struchtúracha seo a leanas a mheas agus straitéis chomhtháite chuimsitheach á forbairt:
- (a) Rochtain ghinearálaithe chothrom ar oideachas agus cúram luath-óige inacmhainne ar ardchaighdeán a áirithiú, oideachas agus cúram a mbeidh foireann leordhóthanach ann lena n-aghaidh agus a bheidh in ann feabhas a chur ar fholláine agus ar fhorbairt chognaíoch na leanaí, agus ar a bhforbairt shóisialta agus mhothúchánach i gcoitinne, rud a sholáthróidh an bunús do na leanaí a bhfuil gá leis chun go mbeadh rath orthu san oideachas agus sa saol.
 - (b) Gairmoideachas agus gairmoiliúint tharraingteach sholúbtha ar ardchaighdeán a neartú, lena gcomhcheanglaítear príomhinniúlachtaí le sealbhú scileanna gairme.
 - (c) Beartais ghníomhacha frith-leithscartha a chur chun cinn, go háirithe trí rialacha iontrála a ghlacadh lena gcumasófar comhdhéanamh scoile ilchineálach agus beartais a bheidh dírithe ar cháilíocht na foghlama, agus lena músclófar feasacht maidir leis na tairbhí a bhaineann leis an éagsúlacht sa seomra ranga chun na torthaí oideachais a fheabhsú le haghaidh gach foghlaimeora.
 - (d) Tacú le foghlaimeoirí faoi mhíchumas a chuimsiú i scoileanna príomhshrutha, agus tacaíocht éifeachtach á soláthar ag oideachasóirí oilte agus ag baill foirne/comhairleoirí oideachais eile, nó ag gairmithe sláinte. San am céanna ba

cheart fáil réidh le bacainní fisiciúla i dtimpeallacht na scoile, soláthar ábhar foghlama i bhformáidí iomchuí a áirithiú, agus cuir chuige éagsúlaithe teagaisc agus foghlama a chur ar fáil.

- (e) Athdhéanamh grád a sheachaint a mhéad is féidir agus ionstraimí a chur ina ionad lena ndéanfar faireachán go luath ar riachtanais foghlama agus ar dheacrachtaí leanaí agus daoine óga agus lena ndéanfar na riachtanais sin a thabhairt le fios, agus trí thacaíocht spriocdhírthe níos pearsantaithe a chur ar fáil, de réir mar is iomchuí.
- (f) Roghanna eile seachas luathrianú a aimsiú chun idirghníomhaíocht dhearfach a chur chun cinn idir foghlaimeoirí a bhfuil leibhéal chumais éagsúla acu i ngrúpaí ilchineálacha, agus an tionchar atá ag an gcúlra socheacnamaíoch ar fheidhmíocht foghlaimeoirí a laghdú trí leithscaradh acadúil.
- (g) Solúbthacht agus tréscailteacht na gconairí oideachais a mhéadú, mar shampla trí chúrsaí a mhodúlú, cúrsaí gairme a chur ar fáil nó solúbthacht a chur chun cinn maidir le fad agus pointí iontrála na gcúrsaí. Aistrithe a éascú idir leibhéal agus cineálacha oideachais agus idir an scoil agus an fhostaíocht sa todhchaí, lena n-áirítear é sin a dhéanamh trí shocruithe maidir le haitheantas agus bailíochtú, trí threoir ghairme arna soláthar ag cleachtóirí cáilithe, agus trí chomhar gníomhach le páirtithe leasmhara, gnólachtaí san áireamh.
- (h) Bealaí ar ais chuig an oideachas agus an oiliúint phríomhshrutha a chur ar fáil agus a áirithiú go mbeidh rochtain saor in aisce ag luathfhágálaithe uile an oideachais agus na hoiliúna ar chlár dara deis ar ardchaighdeán, rud a d'fhéadfaí a mholadh freisin mar chuid den Ráthaíocht don Aos Óg.